

Katinka Madsen
Ekonomichef
08-124 57 181
katinka.madsen@ekero.se

Preliminärt ekonomiskt resultat 2016 för Ekerö kommun

Dnr KS17/15-020

Innehåll

Preliminärt ekonomiskt resultat 2016 för Ekerö kommun.....	1
Dnr KS17/15-020.....	1
Ärendet.....	1
Ekonomiskt resultat i korthet.....	1
Verksamhetens nettokostnader.....	3
Verksamhetens bruttokostnad och bruttointäkt.....	4
Årets investeringar, banklån och finansiering.....	5
Möjlighet till reservering av del av årets resultat.....	6
Resultat jämfört årets prognoser.....	8

Ärendet

I avvaktan på färdigställande av 2016 års samlade årsredovisning för Ekerö kommun med koncernredovisning, med reservation för förändringar i samband med slutlig avstämning och granskning, överlämnas kortfattad information om 2016 års ekonomiska driftsresultat för kommunen.

Ekonomiskt resultat i korthet

Årets resultat 2016 för Ekerö kommun är positivt och uppgår till nära 80 miljoner kronor. Resultatet motsvarar 5,5 procent och är 69 mnkr högre än det budgeterade resultatet 10,5 mnkr (0,7 procent).

mnkr, netto	Avvik helår	Budget 2016	Utfall 2016	Utfall 2015	förändring *)	
Verksamhetens nettokostnader	51,3	-1 435,7	-1 384,4	-1 318,7	-65,7	5,0%
Nedskrivning/utrangering anl.	-7,1		-7,1	-8,9	1,7	-19,7%
S:a verksamhetens nettokostn	44,2	-1 435,7	-1 391,5	-1 327,6	-64,0	4,8%
Skatt, gen stb, tillf stöd	-1,1	1 459,3	1 458,2	1 390,8	67,4	4,8%
Finansnetto	26,4	-13,1	13,3	-11,3	24,6	-218,0%
Årets resultat	69,4	10,5	80,0	52,0	28,0	
Balanserat resultat	72,5	10,5	83,1	50,0	33,1	

*) Jämförelse mellan utfall 2016 och utfall 2015

2016 års budgeterade resultat är lägre än gängse rekommendation om minst 2 procents resultat. Ett resultat om 2 procent är även lägsta resultatnivå enligt lag för att medge en reservering av eventuellt överskjutande belopp i resultatutjämningsreserv. Resultat 2016 är ett utfall som är 50 mnkr högre vid en jämförelse med 2 procents budgeterat resultat.

Årets balanserade resultat är 83 mnkr, 5,6 procent. I balanserat resultat beaktas att i verksamhetens driftkostnader ingår 3 mnkr som balanseras med ianspråktagande av tidigare års öronmärkt eget kapital för särskilda framtida satsningar.

Under 2016 har disponerats öronmärkt kapital för under år 2016 utökad antal sommarjobb, förstärkt omfattning av simskola och skolsatsningen. Därutöver ianspråkats 0,8 mnkr av tidigare års öronmärkt kapital för framtida infrastruktursatsningar för att balansera kostnaderna – som återfinns i tekniska nämndens resultat 2016 - för iordningsställande av bryggan vid Tappström för kollektivtrafik med den nya pendelbåten.

De huvudsakliga orsakerna till ett bättre årets resultat är en följd av att:

- årets utfall på ”volymer” (antal barn, elever, brukare, timmar och dylikt antalsrelaterat) är lägre än antagande om omfattning i budgeten i de två stora nämnderna Barn- och utbildningsnämnden och Socialnämnden. Den positiva nettoavvikelsen motsvarar 34 mnkr och utgör till 49 procent förklaringen till den positiva avvikelsen 69 mnkr jämfört årets budget.
- årets utfall inkluderar, i överensstämmelse med vad som framgår i beslutade ägardirektiv, 25 mnkr i utdelningen från det av kommunen helägda kommunala bostadsbolaget AB Ekerö Bostäder.
- det ingår en positiv resultatpåverkan av att statsbidrag för flyktingverksamhet som är hänförlig till verksamheten perioder före år 2016 även ingår i årets resultat. Socialnämndens flyktingverksamhet visar nära 8 mnkr i positiv avvikelse som en följd av iakttagande av redovisningsprincip.

- övriga nämnder, produktionsområden och Kommunstyrelsens olika budgettitlar redovisar flertalet en lägre nettokostnad än budget och bidrar till kommunens positiva avvikelse jämfört budget. Det överskottet balanserar mer än i sin helhet upp negativ avvikelse i Tekniska nämnden, att budgetmålet om reavinst försäljningar inte uppnås, något lägre skatteintäkter och en resultatbelastning av nedskrivning och utrangering av kommunens anläggningar.

2016 års utfall av skatteintäkter och generella bidrag uppgår till 1 458 tkr. En ökning med 67 mnkr eller nära 5 procent jämfört år 2015. Årets totala intäkt understiger budgeten med drygt 1 mnkr. I utfall ingår närapå 3 mnkr av det totala 3,2 mnkr som Ekerö kommun fick i tillfälligt stöd för flyktingsituationen 2015-2016 inom ramen för de av staten tillskjutna 10 miljarderna. Den negativa avvikelsen för skatteintäkter och generella bidrag jämfört årets budget hade utan det tillfälliga stödet uppgått till ett underskott 4 mnkr.

Finansnettot för året visar positivt resultat 13 mnkr, huvudsakligen som följd av utdelningen 25,2 mnkr som återfinns i de finansiella intäkterna. Budgeten är negativ 13 mnkr. De finansiella kostnaderna har utfall på drygt 13 mnkr och är lägre än budget. Det är främst en följd av fortsatt låga marknadsräntor och att upptagande av nya lån kunde begränsas jämfört planering i budget, räntekostnaderna blev 1 mnkr lägre.

Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader uppgår till sammanlagt 1 392 mnkr för år 2016. Jämfört utfall 2015 en ökning med 64 mnkr eller upp mot 5 procent. I nettot ingår effekter av volym- och prisförändringar liksom effekter av effektiviseringar och även förändrade uppdrag. Utfall 2016 understiger budgeten med 44 mnkr.

Den positiva avvikelsen på verksamhetens nettokostnader har avgörande betydelse för årets resultat. Avgörande positiva avvikelser som följd av lägre ”volym” i de två stora nämnderna som beräknas till 34 mnkr och ett positiv resultat på nästan 8 mnkr för socialnämndens flyktingmottagande i och med att det ingår statsbidragsintäkter för perioder före år 2016.

mnkr, netto	Avvik	Budget	Utfall	Utfall		
	helår	2016	2016	2015	förändr *)	
Barn- och utbildningsnämnden	19,1	-764,4	-745,3	-717,0	28,3	4,0%
- BUN; Kommunala förskolor-skolor	-1,3	0,0	-1,3	2,3	3,6	-154%
Socialnämnden	30,2	-495,3	-465,1	-459,9	5,2	1,1%
Kultur- och fritidsnämnden	0,8	-42,0	-41,2	-35,1	6,0	17,2%
Byggnadsnämnden	1,5	-11,1	-9,6	-9,6	0,0	0,4%
Miljönämnden	0,0	-3,1	-3,1	-2,7	0,4	15,6%
Tekniska nämnden	-2,4	-15,1	-17,6	-18,5	-0,9	-4,8%
TN - balansenhet avfall	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Central politisk organisation	1,3	-11,0	-9,7	-9,9	-0,2	-2,5%
Revisionen	0,1	-1,1	-0,9	-1,0	0,0	-3,9%
Överförmyndaren	0,1	-1,8	-1,7	-1,2	0,5	42,7%
Kommunstyrelsens verksamheter	-0,9	-90,8	-91,7	-69,4	22,3	32,2%
Ks - Produktionsorganisationen	2,8	0,0	2,8	3,2	0,4	-13%
Nedskrivning/utrangering anlägg.	-7,1		-7,1	-8,9	-1,7	-20%
Verksamhetens nettokostnader	44,2	-1 435,7	-1 391,5	-1 327,6	64,0	4,8%

*) Jämförelse mellan utfall 2016 och utfall 2015

Tekniska nämndens visar en negativ avvikelse på drygt 2 mnkr men i resultatet ingår dels kostnaderna för pendelbåtsbrygga som balanseras mot öronmärkt satsning i eget kapital och dels 4 mnkr i projektkostnader för Roshagen. Kommunstyrelsens olika budgettitlar ger sammantaget ett underkott jämfört budget på 1 mnkr. Avgörande för avvikelsen är att i posten ingår ett underskott på drygt 9 mnkr jämfört budget för försäljningsintäkter – intäkten blev drygt 8 mnkr att jämföra med budget 17 mnkr. I budgettiteln försäljnings har resultatförts nettoutfallet som en intäkt 1,4 mnkr för avslutat projekt Wrangels väg/Klas Horns väg.

I Kommunstyrelsens utfall ingår en kostnad om 1,5 mnkr redovisad på budgetmarginalen (budget 5 mnkr) för regleringen till Trafikverket – Färjerederiet av underskottet för trafikår 2015/2016 i enlighet med redovisning i eget ärende.

Verksamhetens nettokostnader belastas med 7 mnkr för nedskrivning och utrangering av anläggningstillgångar. Projekt komponentavskrivning har intensifierats under hösten 2016 och den driftekonomiska påverkan är ett resultat av genomgången av bokförda värden av anläggningarna som görs som ett led i övergången till komponentavskrivning, en liten del kvarstår i projektet till början av 2017.

Verksamhetens bruttokostnad och bruttointäkt

Ekerö kommuns bruttokostnad – verksamhetens kostnad inklusive avskrivningar – uppgår till drygt 1 725 mnkr år 2016. En kostnadsökning med 133 mnkr eller mer än 8 procent. Som följd av senare års mer omfattande investeringsnivåer och en aktivering av avslutade investeringsprojekt, uppgår året avskrivningar till nära

64 mnkr. En förändring med mer än 13 mnkr jämfört utfall 2015 och del av förklaringen till ökade bruttokostnader.

Samtidigt har verksamhetens intäkter ökat med 88 mnkr till nära 327 mnkr. Intäktsfinansieringsgraden har ökat från 15 till upp mot 19 procent. Starkt bidragande till ökade kostnader och till ökade intäkter är det kommunala uppdraget för flyktingmottagande och integration som ökat i avgörande omfattningen sedan mitten av hösten 2015.

Allt mer av kommunens verksamhet finansieras med statsbidrag och flyktingmottagandet är den största delen. Det finns även ett flertal statsbidrag för skola och barnomsorg där bland annat återfinns det årligen återkommande bidraget för att kommunen har maxtaxa i barnomsorgen, bidraget är 12 mnkr år 2016. Av verksamhetens totala intäkter (exklusive jämförelsestörande intäkter som avser reavinst från försäljningar av fastigheter) på nära 327 mnkr utgör statsbidragen nästan 138 mnkr, 42 procent. Det är en ökning med 82 mnkr jämfört 56 mnkr i bokslut 2015. Av 2016 års statsbidrag svarar Migrationsverket för närapå 100 mnkr (mer än 74 procent av kommunens totala statsbidrag) och Skolverket för drygt 28 mnkr (20 procent). I bokslut 2015 var statsbidragen från Migrationsverket nästan 28 mnkr och från Skolverket var de nästan 17 mnkr. I 2016 år utfall ingår även statsbidrag för flyktingmottagandet under tidigare år och som påverkar driftresultatet positivt och har även positiv inverkan på intäktsfinansieringen av verksamhetskostnaderna.

Årets investeringar, banklån och finansiering

Preliminärt utfall över 2016 års sammantagna investeringar – exklusive exploateringsprojekt - uppgår till drygt 137 mnkr. Det ska jämföras med årets budget om 219 mnkr. Men budgeten innehåller investeringsprojekt som är framflyttade i tiden och som har prövats ånyo och där många ingår som en del i av Kommunfullmäktige beslutad investeringsplan för perioden 2017-2021. Utfallet investeringar är lägre än prognos per augusti över årets investeringar på 174 mnkr.

Årets investeringar bedöms ha kunnat finansieras med egna medel. Årets resultat tillsammans med ej likviditetspåverkande poster når nivån för investeringarna.

Ekerö kommuns lån till kreditinstitut uppgår vid utgången av året till 360 mnkr efter en amortering med 10 mnkr i december. I låneportföljen är 220 mnkr, 61 procent bundet i säkringsinstrument (swappar). Under 2015 släpptes två swappar till sammanlagt belopp 75 mnkr. Under 2016 förlängdes av kreditinstitut ensidigt en swap till belopp 40 mnkr, den möjligheten finns för ytterligare en swap om 45 mnkr år 2017. Under andra halvåret 2018 beräknas att ytterligare släppa en swap om 50 mnkr om ränteprognosen fortsatt ser ut som bedömning idag.

Den omfattande investeringsvolymen under de senaste åren innebar behov av nyupplåning under 2016 för att finansiera investeringarna. Lån till kreditinstitut var 315 mnkr vid ingången av året. Men nyupplåningen – förändring mellan årsskiptena 45 mnkr - är i mer begränsad omfattning än den tidigt på året gjorda bedömningen. Det som följde av att prognosen över årets investeringar var lägre än budget och den under året successivt förbättrade positiva prognosen över årets resultat med lägre verksamhetskostnader än budget.

Utöver finansiering av årets investeringar ska exploateringsprojekten finansieras utöver ordinarie finansiering av verksamheten. Eftersläpningen av till kommunens kassa inkomna statsbidrag – främst från Migrationsverket för kommunens mottagande av ensamkommande barn - är besvärande för likviditeten. För att förbättra den löpande finansieringen av verksamheten utökades under hösten 2016 checkräkningskrediten med 30 mnkr till 80 mnkr.

Möjlighet till reservering av del av årets resultat

Den 1 januari 2013 ändrades delar av Kommunallagen och Kommunal redovisningslag. Genom förändringen får kommuner möjlighet att, under vissa betingelser, balansera årliga resultat över en konjunkturcykel. Resultat kan sättas av i en så kallad resultatutjämningsreserv. En förutsättning är att Kommunfullmäktige antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning och reglerat tillämpningen av resultatutjämningsreserv. Ekerö Kommunfullmäktige beslutade i oktober 2013 om riktlinjer för god ekonomisk hushållning med principer för resultatutjämningsreserven (KFS 01:1). Ekerö kommun måste enligt lagens förutsättningar ha minst 2 procent överskott av lägsta nivån av årets resultat och balanserat resultat för att fondering i resultatutjämningsreserv ska vara aktuell med det överskjutande beloppet efter andra eventuella reseveringar / ”öronmärkning av eget kapital”. Anledningen till att Ekerö måste ha den högre resultatnivån jämfört 1 procent som annars gäller, är att Ekerös eget kapital inklusive pensionsåtaganden före 1998, är negativt. Vid bokslut 2015 kom Ekerö kommun att för första gången uppnå positiv soliditet inklusive ansvarsförbindelsen pensionsåtagande, men på låg nivå 2,6 procent. Med beaktande av att Ekerö även i nuläget har en låg soliditetsgrad och dels att stor del av det egna kapitalet redan är reserverat för både produktionsenheternas resultatbalansering över årsskipten och för framtida satsningar, ska minsta resultatnivån fortsatt vara 2 procent.

Analysen av det ekonomiska utfallet 2016 visar att den lägsta resultatnivån Ekerö kommun ska uppnå är 30 mnkr för att Ekerö kommuns reservering enligt KFS 01:1 ska vara giltigt. Lägsta nivån är årets resultat om 80 mnkr och därmed finns ett utrymme om maximalt 50 mnkr att tillföra resultatutjämningsreserven i det egna kapitalet.

I Ekerös riktlinjer för god ekonomisk hushållning KFS 01:1 framgår i § 7 att hela det överskjutande beloppet reserveras, efter prövning om någon del av överskottet ska "öronmärkas" för särskilda framtida ändamål, högsta möjliga belopp till resultatutjämningsreserv.

En avgörande del av Ekerö kommuns positiva resultat och till det överskjutande beloppet utöver lägsta resultatnivå är en följd av lägre "volymer" och därmed lägre verksamhetskostnader i förskola, skola och socialtjänst i kommunens två största nämnder. Ett överskott som resultat av högre budgetantaganden om utförande av "prestationer" än vad det verkliga utfallet blev. Vid hänsyn tagen till att dessa 34 mnkr inte är ett överskott förorsakat av beslutade åtgärder bör denna del av det positiva resultatet inte vara föremål för beslut om att "öronmärkas" i det egna kapitalet för särskilda framtida ändamål – särskilda satsningar. Särskilda framtida satsningar som inte innebär en bestående förhöjd kostnadsnivå. Följden av detta resonemang blir att det finns en möjlighet att "öronmärka" del av 2016 års resultat för "framtida särskilda satsningar" med upp till det maximala utrymmet om 16 mnkr.

Hela 2016 års resultat 80 mnkr tillförs det egna kapitalet som därmed uppgår till 568 mnkr vid utgången av 2016.

Ekerö har reservering i resultatutjämningsreserv (RUR) och har öronmärkt eget kapital för särskilda framtida satsningar. RUR:en uppgår till 26,3 mnkr innan del av 2016 års resultat tillförs med belopp motsvarande vad som regleras i KFS 01:1.

Öronmärkt eget kapital för definierade särskilda framtida satsningar/ ändamål uppgår till drygt 38 mnkr av totalt eget kapital och omfattar nedan områden efter år 2016, innan eventuellt beslut om att öronmärka del av 2016 års resultat.

Det påbörjades en "upparbetning" av pensionsreserven igen i samband med beslut vid behandling av 2015 årsredovisning. Pensionsreserven har tidigare år som mest vid ingången av år 2011 uppgått till 23 mnkr, men disponerades i samband med effekterna av förändrad diskonteringsränta och resultatbelastning av högre pensionskostnader. Prognosen är att öronmärkt kapital för framtidsutveckling som reserverades i bokslut 2015 men inte disponerats under 2017 kommer att disponeras kommande år som följd av beslutad tydlig inriktning om behov av att utveckla kommunen för att både modernisera och effektivisera för att möta ett kärvare ekonomiskt läge. Inom området flykting och integration har uppdraget om mottagande och utvecklingen hittills finansierats inom ordinarie budget och med statsbidrag. Men med förändrade ekonomiska förutsättningar för statsbidragen bedöms att det kommer att bli än viktigare att lyckas väl med integrationen och hantera risken för ökade flyktingkostnader.

Jämfört ursprungligt belopp som öronmärkts för badplatser o simskola och för tidigare diverse olika skolsatsningar återstår fortfarande vissa summor.

Det har tidigare även gjorts öronmärkning för andra satsningar i omfattande grad där medlen har ianspråktagits i sin helhet och inte ingår i tabellen nedan.

(tkr)		
Resultatutjämningsreserv	IB 2016	-26 300
<hr/>		
<u>Öronmärkt eget kapital</u>	UB 2016	
Pensionsreserv		-8 565
Infrastruktursatsning		-19 150
Badplatser och simskola		-190
Skolsatsning		-350
Integrationsatsning		-2 000
Framtidsutveckling		<u>-8 100</u>
Summa		-38 355

Under våren 2016 lämnades betänkandet om förändrad kommunal redovisningslag SOU 2016:24. En förändring av redovisningslagen var ursprungligen tänkt genomföras från 1.1.2018. Remissrunda är genomförd men någon proposition är inte aviserad varför företrädare från finansdepartementet har informerat om att den nya kommunala redovisningslagen tidigast kan träda i kraft 1.1.2019. En förändring i sin helhet enligt förslag från utredaren skulle få genomgripande påverkan på den kommunala redovisningen och inte minst på hur pensionskulden redovisas och hur förslaget påverkar det egna kapitalet. Möjligheten till ekonomistyrning såsom idag med avsättning i RUR och öronmärkning av eget kapital för särskilda ändamål skulle i stort elimineras i Ekerö kommun vid införandet. Nuvarande regelverk gäller fortsatt kommande två åren 2017-2018. Det fanns även en del olika uppfattningar just om pensionsredovisningen från remissinstanserna varför det i dag inte är möjligt att sja om hur det slutliga förslaget till ny redovisningslag kan komma att se ut.

Resultat jämfört årets prognoser

Årets positiva resultat på nära 80 mnkr är ett betydande belopp och Ekerö kommuns största. Avgörande är utdelningen som följer ägardirektiven men är väsentligt högre än vanligen förekommande övriga år, lägre ”volym” i verksamheten jämfört antagande i budget, marknaden för bostadsbyggande är god och ger omfattande bygglovintäkter och en allmänt god budgetdisciplin. En viss försiktighet i bedömningen av skattintäkterna i budgeten betydde även mindre negativ avvikelse på intäkterna när tillväxten i riket inte var lika hög som prognosen visade inför budget, tillsammans med att det tillfälliga stödet för flyktingssituationen stärkte intäkterna.

De ekonomiska prognoserna under året har under hela året visat på ett bättre resultat än budget. Utdelningen var inledningsvis orsaken till prognos resultat 41 mnkr per

februari. Successivt har prognosen månatligen förbättrats i och med prognos om lägre verksamhetskostnader genom i första hand prognos lägre ”volymmer” men även lägre kostnader och högre intäkter i övrigt i förvaltningarna.

mnkr, netto	Utfall 2016	Utfall jämfört			
		Prognos 2016-10	Prognos 2016-08	2016-10	2016-08
Verksamhetens nettokostnader	-1 384,4	-1 391,4	-1 396,4	7,0	12,0
Nedskrivning/utrangering anl.	-7,1	-1,9	-1,9	-5,2	-5,3
S:a verksamhetens nettokostn	-1 391,5	-1 393,3	-1 398,3	1,7	6,8
Skatt, gen stb, tillf stöd	1 458,2	1 456,4	1 454,2	1,8	4,0
Finansnetto	13,3	11,9	11,8	1,4	1,5
Årets resultat	80,0	75,1	67,7	4,9	12,3

Årets resultat 80 mnkr är jämfört delårsrapporten per augusti 12 mnkr bättre och 5 mnkr bättre än den till Kommunstyrelsen rapporterade resultatindikationen per oktober.

En avgörande skillnad i utfall 2016 jämfört prognos per oktober är att statsbidrag för flyktingverksamhet tillförts socialnämnden även omfattande statsbidrag som är hänförlig till åren före 2016 utan motsvarande kostnader år 2016. Samtidigt har driftresultatet belastats med ytterligare effekter av utrangering och nedskrivning av kommunens anläggningar.

Resultatmålet för reavinst försäljningar uppnåddes inte och utfallet blev 2 mnkr lägre än senaste månadernas prognos vis avstämning av avslutat exploateringsprojekt.

Tekniska nämndens resultat inkluderar projektomkostnader för Roshagen om 4 mnkr som tillfördes i slutet av året, istället för att belasta investeringsprojektet. En stor eftersläpning av fakturor för underhållskostnader från driftentreprenören påverkar utfall 2016 för tekniska nämnden.

Kulturnämnden har disponerat del av tidigare i årets prognoseraviserat överskott för att färre månader internhyra för Mälaröhallen belastar utfallet för inköp av komplettande utrustning till hallen.

mnkr, netto	Utfall	Prognos	Prognos	Utfall jämfört	
	2016	2016-10	2016-08	2016-10	2016-08
Barn- och utbildningsnämnden	-745,3	-746,7	-748,5	1,4	3,2
- BUN; Kommunala förskolor-skolor	-1,3	-0,7	-0,9	-0,6	-0,4
Socialnämnden	-465,1	-477,3	-479,6	12,2	14,5
Kultur- och fritidsnämnden	-41,2	-39,8	-39,8	-1,4	-1,4
Byggnadsnämnden	-9,6	-9,6	-10,3	-0,1	0,6
Miljönämnden	-3,1	-3,1	-3,1	0,0	0,0
Tekniska nämnden	-17,6	-12,3	-10,2	-5,2	-7,4
TN - balansenhet avfall	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Central politisk organisation	-9,7	-10,1	-10,4	0,4	0,7
Revisionen	-0,9	-1,1	-1,0	0,1	0,1
Överförmyndaren	-1,7	-1,8	-1,8	0,1	0,1
Kommunstyrelsens verksamheter	-91,7	-91,1	-92,6	-0,6	0,9
Ks - Produktionsorganisationen	2,8	2,2	1,7	0,6	1,1
Nedskrivning/utrangering anlägg.	-7,1	-1,9	-1,9	-5,2	-5,3
Verksamhetens nettokostnader	-1 391,5	-1 393,3	-1 398,3	1,7	6,8
